

Neděle 6. postní

Palmarum

J4, 1-15

28.3.2021

Pozdrav:

Milost vám a pokoj od toho, kterýž byl, kterýž jest, kterýž přichází.

Introit:

Dvojí zlo spáchal můj lid: Opustili mne, zdroj živých vod,
a vytesali si cisterny, cisterny rozpukané, jež vodu neudrží.

Píseň: 626

Čtení: Gn26, 15-25

Píseň: 144

Kázání: J4, 1-15

Když jsem přečetla tento oddíl, vybavila se mi scéna z filmu. Ani nevím už jeho jméno. Studna, vědro houpající se nad studnou, vzduch tetelící se vedrem. Kolem vyprahlá step. Vrzající vědro, vzduch naplněný vedrem a prachem. Z celého obrazu na nás dýchá nesnesitelné vědro, které dýchá hmatatelně i na nás.

Ježíš opouští Judsko. Opět jej nacházíme v pohybu. Míří do Galileje. Jenže jít oklikou, nebo si zkrátit cestu? Ježíš používá kratší cestu – zabrousí přes Samaří. Z doušky po odpovědi samařské ženy *Židé se totiž se Samařany nestýkají*, vyplývá, že se ocitá na cizí půdě. Mohlo by se přeložit i „Židé se Samařany nemají nic společného“. To vyjadřuje vše. Je smutné, když skupiny lidí, kteří žijí vedle sebe a mají stejné základy, spolu nemluví. Vlastně nejen nemluví, ale nechtějí mít spolu nic společného.

Ježíš překračuje hranice, konvence, překračuje i předpojatosti. V textu je dokonce *Musil pak jíti skrze Samaří*. Ježíšova nutnost něco udělat k přijetí našich růzností, našich „nestýkání se“ s těmi, kteří nám nevoní, je úsilím. A nejen to: je nutností, aby náš svět začal fungovat.

Je poledne. Vzduch nasycen vedrem. Všichni jsou zalezlí doma ve stínu. Ježíš se svými učedníky se ubírá v této výhni do rodné Galileje.

Byla pak tu studnice Jákobova. Protož ustav na cestě Ježíš, posadil se tak na studnici.

Ježíš je sám. Učedníci kdesi ve městě shánějí jídlo. Ježíš hledá azyl u studnice, kterou vyhloubil praotec víry. Pohyb Ježíšův se zastavuje. Je vedro. Ježíš ustal.

Vedro, cesta vykonala své. Možná, že chtěl být Ježíš chvíli sám. Možná, že sbíral síly pro další putování tímto světem. Možná, že si už musel odpočinout od farizeů a zákoníků, které zanechal v Judsku.

Role se nějak obrací. Měla u studny čekat žena, ze které se nakonec vyklube nevěsta? Rebeka, Ráchel, Hagar, Sipora – všechny byly u studny a setkaly se u studny se svým ženichem. Role se obrátily. Ženich církve nyní čeká na svou nevěstu. Nějak se opozdila.

Dej mi pít. Jasný, srozumitelný rozkaz. Žena se vymezuje. Ježíš je muž a Žid, a ona je žena a Samařanka. Opravdu se zdá, že tito dva spolu nejen nemohou promluvit – brání tomu společenské konvence té doby – ale oni nemají ani cokoli společného.

Odpověděl Ježíš a řekl jí: Kdybys znala ten dar Boží, a věděla, kdo jest, kterýž praví tobě: Dej mi pít, ty bys prosila jeho, dalť by tobě vody živé. Odpověď Ježíšova se zdá trochu z cesty. Ježíš se ženě nejen představuje, ale oznamuje ženě důvod své cesty. Přišel, aby lidé nežíznil. Přišel do naší vyprahlosti, do naší žízně po životě. Ten, který prosí, se mění na toho, který přináší dar.

Řekne si žena o tento dar, nebo opět nerozpozná Ježíše, Žida? Ježíš, Žid, který překračuje daný úzus společnosti, hranice nemožnosti.

Pane, aniž máš, čím bys navázil, a studnice jest hluboká. Pane, otevírá se prostor pro rozhovor. Ježíš už není opovrhovaným Židem; žena rozpoznává Ježíše jako svého Pána.

Odkudž tedy máš tu vodu živou? Voda živá, po které už nebudeme žíznit. Nebudeme dychtit po životě, uznání, přijetí, pochopení. Nebudeme žíznit po lásce. Prostě voda, která nám dá svobodu žít. Kde se taková voda naváží? Do jaké hlubiny svých životů musíme vhodit vědro, abychom z hlubiny svých duší vylili všechnu bolest, frustraci, všechnu vydanost smrti?

Odkudž tedy máš tu vodu živou? Již víme, že voda života existuje, ale když se nebere ze studní našeho poznání, tak kde takovou vodu najdeme? Kdo nám naplní naše seschlé duše? Kdo nám do našeho života vdechne Ducha svatého?

Zdaliž jsi ty větší nežli náš otec Jákob, kterýž nám dal tuto studnici, a sám z ní pil, i synové jeho, i dobytek jeho? Rozhovor pokračuje. I když se zdá, že žena nerozumí, o čem Ježíš mluví, postupně již to není Já a Ty, ale My.

Jako by žena říkala: máme nějakou tradici a ta není ledajaká. Praotcové se svou pokornou trpělivostí a obětavostí nám dali příklad. Ukázali, co to je znova a znova hledat pramen, který zachová život. Ty, Ježíši s prázdnýma rukama, chceš nám vyhloubit, navázat a dát vodu, po které nebudeme mít žízeň?

Každý, kdož pije vodu tuto, žízniti bude opět. Ale kdož by se napil vody té, kterouž já dám jemu, nežíznil by navěky. Ježíš nabízí vodu, která má jinou kvalitu. Tu vodu dává a neklade si žádných podmínek. Je na ženě, ale i nás, jestli tuto nabídnutou vodu přijmeme, a nejen to: napijeme se z ní.

Ta voda se stane naší součástí. Kvalitou této vody je, že ten, který z ní pije, *nežízní by na věky*. Ta voda, kterou nabízí Ježíš, nejen utiší naši žízeň po životě. Tato voda, i když možná ji přestaneme pít, způsobí, že naše trápení, naše malé smrti nezůstanou s námi navěky.

Prostě a jednoduše: Žízní to neskončí, naše žízeň bude utišena.

Amen.

Píseň: 267

Poslání:

Z jeho plnosti jsme byli obdarováni my všichni milostí za milostí.
Neboť Zákon byl dán skrze Mojžíše, milost a pravda se stala skrze Ježíš Krista.

Požehnání:

Požehnej tobě Hospodin a ostříhejž tebe.
Osvěť Hospodin tvář svou nad tebou a buď milostiv tobě.
Obratíž Hospodin tvář svou k tobě, a dejž tobě pokoj.

Píseň: 622